

Κάνε φίλο τον εχθρό σου

/ Γνώμες

Ο Χριστός λέει ότι ο ζυγός του είναι απαλός και μαλακός στον τράχηλό μας και το φορτίο του ελαφρό. Αν τον υπακούσουμε και πάρουμε πάνω μας τον σταυρό του, όσα δηλαδή μας διδάσκει να κάνουμε, θα βρούμε ανάπαυση, ειρήνη και χαρά στην ψυχή μας (Ματθ. 11, 29-30).

• Του π. Δημητρίου Μπόκου

Και όμως, υπάρχει μια εντολή που μας φαίνεται πολύ βαριά και ασήκωτη. Η αγάπη. Μα δεν είναι στη φύση μας να αγαπάμε; Και βέβαια. Άλλος πολύ, άλλος λίγο, όλοι το έχουμε μέσα μας αυτό. Ο Χριστός όμως το πάει στα άκρα. Θέλει να αγαπάμε και τον εχθρό μας ακόμα (Κυριακή Β΄ Λουκά).

Μα είναι δυνατόν κάτι τέτοιο; Όντως, δεν είναι καθόλου εύκολο για κανέναν αυτό. Ακατόρθωτο όχι, αφού το ζητάει ο Θεός που, ως δημιουργός μας, γνωρίζει τέλεια τις δυνατότητές μας, αλλά υπερβαλλόντως δύσκολο. Στο θέμα αυτό οι άνθρωποι εμφανίζουμε όλες τις διαβαθμίσεις.

α) Υπάρχουν αυτοί που μισούν τους εχθρούς τους. Παραβλέπουν εντελώς την εντολή του Χριστού. Αυτοί δυστυχώς βρίσκονται σε σκοτάδι βαθύ. «Ο μισών τον αδελφόν αυτού εν τη σκοτία εστί και εν τη σκοτία περιπατεί, και ουκ οίδε πού υπάγει, (διότι η σκοτία ετύφλωσε τους οφθαλμούς αυτού». Το μίσος είναι ισοδύναμο με τον φόνο. Όταν μισείς, γίνεσαι ανθρωποκτόνος. Σκοτώνεις τον αδελφό σου. Και βουλιάζεις και συ στον αιώνιο θάνατο (Α΄ Ιω. 2, 11. 3, 14-15). Όταν μισείς, δεν είσαι καν Χριστιανός. Δεν υπάρχει καμμιά ανάσταση για σένα. Μάταια σταυρώθηκε για σένα ο Χριστός.

β) Υπάρχουν και άλλοι που λένε ότι δεν μισούν τους εχθρούς τους, αλλά ούτε και τους αγαπούν. Προτιμούν να μην ασχολούνται καθόλου μαζί τους. Τους διαγράφουν άπαξ και διαπαντός απ' τη ζωή τους. Τους αγνοούν επιδεικτικά και με περιφρόνηση. Οι εχθροί τους δεν υπάρχουν γι' αυτούς.

Όμως δεν επιτρέπεται να περιφρονήσουμε κανέναν. Στο πρόσωπο και του πιο ασήμαντου ανθρώπου υπάρχει ο Χριστός. Ακόμα και ο χειρότερος άνθρωπος παραμένει εικόνα του Θεού, για την οποία ο Χριστός σαρκώνεται, σταυρώνεται και ανασταίνεται. Ας μη θεωρούμε ποτέ τον άλλο κατώτερο, χειρότερο από εμάς, αλλά ας βάζουμε ενσυνειδήτως τον εαυτό μας «υποκάτω πάντων» και ας λέμε με τον άγιο Κοσμά τον Αιτωλό: «Όχι μόνον δεν είμαι άξιος να σας διδάξω, αλλά μήτε τα ποδάρια σας να φιλήσω, διότι ο καθένας σας είναι τιμιότερος από όλον τον κόσμο... Είμαι λοιπόν και εγώ άνθρωπος αμαρτωλός, χειρότερος από όλους».

γ) Άλλοι πάλι δεν κάνουν καμμιά ενέργεια αντεκδίκησης εναντίον των εχθρών τους, θέλουν όμως να το βρουν από τον Θεό. Να τους τιμωρήσει για όλα ο Θεός. Προδίδουν έτσι την κακία που σιγοβράζει μέσα τους και ανάγουν σε πρωταρχική τους ικανοποίηση την αιώνια τιμωρία των εχθρών τους. Θα χαίρονται βλέποντάς τους να καίγονται στην κόλαση. Μα έτσι καταριούνται τους εχθρούς τους. Δείχνουν σκληρή, ανελεήμονη καρδιά (αγ. Πορφύριος, αγ. Σιλουανός).

δ) Και κάποιοι, κάνοντας αγώνα να υπερκεράσουν τα εσωτερικά εγωκεντρικά τους κινήματα, απαρνούμενοι το πείσμα τους, το δίκιο τους, όλες τις εύλογες προφάσεις της «δίκαιης» οργής τους, καταφέρνουν με κόπο να φτάσουν στη συγχώρηση των εχθρών. Αλλά ως εκεί. Είναι όμως κάτι κι αυτό. Όχι το άριστα, αλλά η βάση. Λογίζεται Χριστιανός, ακόμα και έτσι, ο άνθρωπος.

ε) Μα ο δρόμος μπροστά μας είναι ακόμα μακρύς. Ο τρόπος όμως απλός: Πριν από κάθε άλλο αίτημά μας, ας συγχωρούμε τους εχθρούς μας καθημερινά στην προσευχή μας, από καρδίας, με πολλή ταπείνωση και απάρνηση των θελημάτων μας. Για να μη χαθούν, αλλά να σωθούν, να φωτισθούν, να ελεηθούν και αυτοί. Για να τιθασευτεί η αγριάδα των παθών μας, να γίνει χώρος μέσα μας για όλους. Να κάνουμε φίλο τον εχθρό μας και να νιώθουμε έτσι βαθμηδόν όλο και καλύτερα γι' αυτόν. Και ίσως φτάσουμε και στο να ζήσουμε, σε κάποιο βαθμό, αγαπημένα και χαρούμενα μαζί του.

Και εδώ στη γη, αλλά κυρίως αιώνια, δίπλα-δίπλα στη Βασιλεία του Θεού.